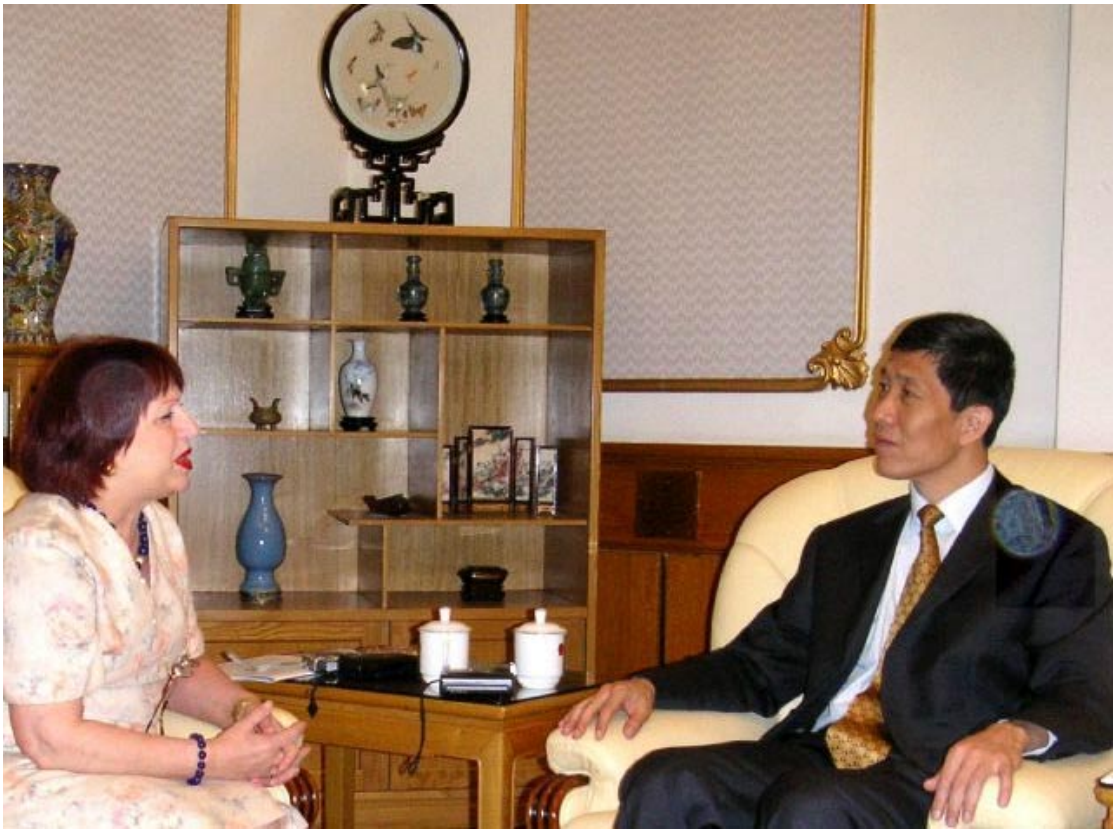

"Dacă mergeaţi în China înainte de 1978, aflaţi că toţi chinezii îşi doreau 3 lucruri: o maşină de cusut, un ceas şi o bicicletă. Acum situaţia s-a schimbat: toţi chinezii îşi doresc o locuinţă, apartament sau vilă, un autoturism şi să facă turism! "
Foto: O. Ciupitu / © CR.

un străin sau de un chinez care a trăit în străinătate, să investească în China.

S.C.: Atitudinea chinezilor în general faţă de "ţara mamă" şi în special a celor care se întorc ca să contribuie la dezvoltarea, la prosperitatea Chinei, este o chestiune de educaţie, sau ţine de "geană"?

Z.J.: După părerea mea, aceasta se datoreşte acelei educaţii confucianiste, fiincă toţi chinezii, indiferent de când au plecat din China, înainte de înfiinţarea Chinei Noi, sau după, indiferent de cauzele care le-au determinat plecarea, toţi gâdesc că sunt chinezi, indiferent unde se află şi, până la urmă, doresc să se întoarcă în China, dacă nu să se stabilească acolo, cel puţin să se întoarcă şi să vadă ţara, iar când îmbătrânesc, înainte de a muri doresc ca, cel puţin, rămăşiţele să le fie aduse în China.

S.C.: Mulţi dintre românii stabiliţi în alte ţări nu şi-au învăţat copiii să vorbească în limba română, să păstreze tradiţiile, ci au dorit să se integreze rapid în ţara unde s-au stabilit, iar apartenenţa la etnia română n-a avut mare importanţă. Din câte ştiu eu, chinezii păstrează tradiţiile chineze, oriunde s-ar afla. Au existat exemple când chinezii stabiliţi în alte ţări nu au vrut să-şi înveţe copiii chineza şi tradiţiile chineze?

X.J.: Aşa cum v-am spus, şi aici are un rol deosebit educaţia confucianistă, dar şi la chinezi se mai întâmplă ca unii copii care se nasc şi trăiesc în străinătate să mai uite să scrie chineză, dar de vorbit vorbesc toţi.

S.C.: Nu-i chiar foarte uşor să scrii în chineză!

X.J.: Într-adevăr! Dar a vorbi chineza, la familiile chineze, ţine de tradiţie, căci oriunde se află un chinez, se consideră tot chinez!

S.C.: Am primit o explicaţie de la prietenii mei ziarişti chinezi la Stockholm legată de avântul formidabil al economiei chineze. Aceştia mi-au povesti că a existat un moment de nelinişte în China, căci s-a crezut că scrierea chineză ar fi greu de adaptat la computere şi dacă această computerizare nu se poate face, China nu se va putea dezvolta în ritmul din Vest. În momentul când scrierea chineză s-a putut adapta la computere, care se bazau pe o scriere alfabetică, atunci s-a înţeles că pentru China nu vor mai fi graniţe în dezvoltare. Ce adevăr consideraţi că există în această afirmaţie?

X.J.: Personal cred că este foarte adevărată, fiindcă computerul este o tehnologie care astăzi este inseparabilă de viaţa tuturor, chiar şi a copiilor. Uneori, chiar prea inseparabilă! Băiatul meu are 17 ani şi când se întoarce de la şcoală, se duce imediat la computer! Când îl foloseşte pentru învăţat, este bine, dar nu când îl foloseşte prea mult la jocuri...

S.C.: Probabil că ştiţi că Suedia este o ţară foarte computerizată şi oamenii au avut acces la computer acasă, la şcoală şi la bibliotecă încă din anii '80; şi noi am avut deja în 1981 un Spectravideo, pe care l-am folosit şi la jocuri, dar nu le-am permis copiilor să se joace la computer decât la sfârşit de săptămână, pentru că se pierde foarte mult timp, şi timpul n-ajunge niciodată! Îţi trebuiesc 10 vieţi să înveţi tot ce ar trebui...

X.J.: E bine dacă copiii v-au ascultat...

S.C.: Când eu am studiat cultura chineză la Universitatea din Göteborg, profesorul ne-a spus, printre altele, că în China, şi în general în Asia, indiferent cât eşti de cultivat, toţi cred în horoscopul chinezesc, pentru că acest horoscop este o serioasă analiză de caracter. De atunci eu nu stau de vorbă cu cineva, fără să întreb ce semn de horoscop are. Soţul meu este Şarpe, eu - Dragon. În ce an sunteţi născut? Ce semn aveţi? Credeţi în horoscopul chinezesc?

X.J.: Da. Eu sunt născut în 1956 şi sunt Maimuţă!

În sală se afla şi ataşatul de presă, domnul Zhang Zheng, pe care l-am întrebat:

S.C.: Şi dumneavoastră în ce semn sunteţi născut?

Zhang Zheng: Eu sunt Şarpe!

S.C.: Mă interesează şi mă amuză enorm acest horoscop chinezesc! Domnule ambasador, vă rog să-mi spuneţi care consideraţi că au fost pilonii importanţi în aceşti 20 de ani, care au dus la această magnifică dezvoltare pe care o cunoaşte China astăzi. Vă mărturisesc că, deşi am avut destul de multe cunoştinţe anterioare despre China, deşi am văzut documentare despre dezvoltarea Chinei în ultimii ani, nu mi-am putut imagina ceea ce am văzut la faţa locului! Şi nu cred că se poate imagina. Trebuie să mergi acolo şi să vezi cum peste noapte "creşte" un zgârie-nori!

X.J.: De fapt, începând din 1978 China a început să promoveze o politică de deschidere spre exterior şi de reforme economice. De atunci au trecut 28 de ani. Această deschidere a privilegiat China, care a avut de câştigat de pe urma acestei politici, iar înfăţişarea Chinei s-a schimbat radical! În ce an aţi fost în China?

S.C.: Acum 2 ani, în 2004.

X.J.: Deci nu puteţi face o comparaţie. În aceşti 28 de ani, BIP-ul (produsul intern brut, n.r.) Chinei a avut o creştere medie anuală de peste 10%, de la 216,5 miliarde de dolari la 2.230 de miliarde de dolari, iar produsul naţional pe cap de locuitor a crescut de la 226 de dolari la 1.707 dolari. De peste 7 ori! Deci China a ajuns astăzi pe locul 4 pe plan mondial ca puterea economică, iar volumul schimburilor comerciale a crescut de la 20,6 miliarde de dolari până la 1.420 de miliarde de dolari. O creştere de peste 67 de ori! China este astăzi cel de al 3-lea partener comercial pe plan mondial, iar rezervele valutare ale Chinei au crescut, de la 167 de milioane, la 819 miliarde de dolari. Ca urmare a acestei dezvoltari economice, şi nivelul de trai al populaţiei s-a îmbunătăţit substanţial. Înainte de 1978 populaţia săracă a satelor se număra la 250 de ☞ 8

Zhang Zheng, ataşat de presă şi Şarpe, a fost prezent la această discuţie!
Foto: O. Ciupitu / © CR.